

א' ב' על הפרשה פרשת כי תצא

א כמה ילקה את החוטא כרשעתי
אך לא יוסיף על אלה להכותו?

ב היכן יעמוד המלווה וימתין
עד שהלווה יתן משכנו כדין?

ג מה תתן בבגדך בארבע כנפות
שתהיה תמיד מוקף במצוות?

ד מתי אין לחסום השור
ולאכול בעבודתו אין לאסור?

ה מה תעשה כשתמצא אבידה
שבעליה מקומה לא ידע?

ו איזה שכר גדול ה' יתן
על מצות שילוח הקן?

ז מהי המצוה בענין עונש מרים
כדי שיזהרו ישראל בדבורם?

ח את מי אסור לקשור
למחרשה עם השור?

ט מה למואב לא תדרשו
כי רעות עליך חרשו?

י באיזו מצווה בתורה מצווים
כשנפטרו אדם ואין לו בנים?

כ מה אין בשדה לזרוע
ובכרם אסור לנטוע?

מה האיסור בנבלת הנפטר
ולכן לעכב קבורתו נאסר?

כיצד הבונה בית ינהג
ויעשה מיד סביב לגג?

מה אסור למלווה
לקחת מאת הלווה?

איזה בן מתחייב סקילה
כי את סופו הכתוב גילה?

על מה להלין המת לא ראוי
כי קלת אלוקים תלוי?

כמה יירש לפי דין תורה
הבן שלו משפט הבכורה?

על איזה אבן ואיפה תקפיד
והברכה במסחרך תתמיד?

מה יקרא לפניך בדרך
ותזכה במצוה יקרת ערך?

מה אסור לקחת כמשכון
מלווה עני הנותן ערבון?

כיצד נקרא בתורה האיסור
של צמר ופשתים יחד שזור?

איזו מצות עשה
לזרע עמלק תעשה?

לעילוי נשמת
סבתי
הרבנית הצדקנית
**חווה רחל בת ר' משה
גרינבוים ע"ה**

ראיתי בספר 'קדוש אלול'
בשם המשגיח של תורה אור
הגה"צ ר' זינדל אפשטיין
זצוק"ל שהבחורים בישיבה
היו שואלים אותו מה
להתחזק באלול?
והיה אומר להם שהבעיה
הגדולה זה הוא 'היריחוק'
מהבורא עולם, ו'המלומדה'
שנמצאת בעוכרינו, ולכן לא
צריך להיכנס ללחץ ולעשות
דברים חדשים, רק עיקר
העבודה היא שמה שאתם בין
כה עושים תעשו לשם שמים,
עם מחשבה שאתם עומדים
ועובדים לפני ה', והיה אומר
להם **שעבודה חשובה
למלכויות של ראש השנה
היא, שהרי אתם בין כה
אומרים 'מאה ברכות ביום',
אז כשאתם מברכים 'מלך
העולם', תרגישו שאתם
באמת ממליכים את הקב"ה
על העולם, ואם ממליכים את
זוהי באמת הכנה ראויה שיש
עם מה לבוא איתה לראש
השנה.**

א "כָּל אֲשֶׁר יוֹרֵוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים" - רמז מדהים ונפלא מובא בפרשתנו על מרן החפץ חיים זצוקל"ה שכידוע הוא הגבר שהרעיש עולם ומלואו על חומר עוון איסור לשון הרע ועל שם ספרו בענין הזה, הוא גם נקרא לדורות עולם "מרן בעל החפץ חיים זצ"ל" וכידוע שעניין הצרעת הגיע על עוון איסור לשון הרע, וכמו שכתוב בפרשתנו "הַשֹּׁמֵר בְּנֶגְעַת הַצִּרְעַת לִשְׁמֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרֵוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כְּאֲשֶׁר צִוִּיתֶם תַּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת" ובפסוק הבא כתוב "זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְמִרְיָם בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם" על ענין מה שדיברה על משה רבינו. והנה בדיוק בפסוק הזה יש את הגימטריה של שמו ושם עירו: שהחשבון של "ככל אשר יורו אתכם הכהנים" זה 1384, וכן "הרב ישראל מאיר הכהן מראדין" זה 1384. וכן עוד מרומז במילה "הכהנים" - "ימ הכהן" שכך הוא היה כותב את שמו.

ב "כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ", זהו מלחמת היצר הגמרא במסכת סוכה אומרת "לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע, ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים. צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכים והללו בוכים וכו', נשאלת השאלה איך תיתכן "מחלוקת" כל כך גדולה בין הצדיקים לבין הרשעים, לצדיקים נדמה להם כ"הר גבוה", ולרשעים נדמה להם כ"חוט השערה"? האם תיתכן מחלוקת על דבר אם גובהו מטר אחד או קילומטר אחד? מה האמת אם היצר הרע הוא הר איך יתכן שהרשעים יראו אותו כחוט? ואם הוא חוט איך יתכן שהצדיקים יראו אותו כהר? **מבאר המגיד רבי שבתי יודלביץ זצ"ל**, ביאור נפלא לפני א גוטע לשון הרע... א גוטע פיצה למרות ההכשר המפוקפק... הנסיון נראה הר גבוה... אבל אחרי העבירה נוכחים לראות שהכל היה כלום, דמיונות פורחים באויר, לא שווה שום דבר. צדיקים הם תמיד "לפני עבירה", לכן נדמה להם היצר הרע כהר גבוה. לעומתם הרשעים הם "לאחר עבירה", הם נוכחו לדעת שהכל עורבא פרח, חוט השערה...

ג] **"וְרֵאִיתָ בַּשָּׁבִיחַ אֶשֶׁת יְפֶת תֹּאֵר וְחִשְׁקֶתָ בָּהּ וְלִקְחָתָ לָךְ לְאִשָּׁה".** אומר רש"י לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקדוש ב"ה מתירה, ישאנה באיסור. המגיד הגה"צ ר' שלום שבדרון זצ"ל היה שואל: הרי במלחמת ישראל נלחמו גדולי הדור כמו שמבואר בפרשה הקודמת... וכיצד זה בפרשת כי תצא מתירה להם התורה יפת תואר... וכי זה שמעניין אותם!!!! והוא מתרץ: **לא קשיא, כאן קודם שהלך לצבא, כאן לאחר שהלך לצבא...!!!**

ד] **"וְכִי יִהְיֶה בְּאִישׁ חָטָא מְשֻׁפֵּט מוֹת וְהוֹמַת וְתִלִּית אֹתוֹ עַל עֵץ"** (כ"א-כ"ב) שכשהספיד האר"י ז"ל את הרמ"ק אמר את הפסוק הזה וכך דרשו: **"וכי יהיה באיש חטא משפט מות"** חטא זה מלשון חסר זאת אומרת שחסר לו סיבה שבעבורה הוא צריך למות, **"והומת"** ואתה רואה שהוא מת! **"ותלית על העץ"** תתלה שזה בעבור חטא עץ הדעת שאכל אדם הראשון.

ה] **"בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ"** (כ"ד-טו) מובא בשם הרבה רבי העשיל שידוע שאנו חיים בזכות האמונה, ומצד שני כתוב על קיום המצוות היום לעשותם ומחר לקבל שכרם ולמה לא מקויים בזה "ביומו תיתן שכרו" שנקבל כבר היום שכר על המצוות שאנו עושים? - והביאור הוא שהנה ידוע שהשוכר את הפועל ע"י שליח אין את הדין של **"ביומו תתן שכרו"**, וא"כ כל המצוות שנצטוונו על ידי שליח שזה משה רבינו אין ביומו תתן שכרו, ורק מחר לקבל שכרם, אבל שני דברות הראשונות **"אנוכי ה' ולא יהיה לך"** שזה האמונה מפי הגבורה שמענו, וזה לא ע"י שליח, בזה יש שכר כבר היום.

ה] **"זְכוּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עִמְלֶק"** - כתב הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע **"קיבלתי שכאשר כלל ישראל קוראים פרשת מחיית עמלק, עת רצון להתפלל על בנים, כי במחיית זרע עמלק בא ריבוי בזרע ישראל..."**

ו] **"לִתֵּת לוֹ פִּי שְׁנַיִם"** כתוב בתורה שהבן הבכור מקבל פי שניים בירושה.

אומר הגאון מוילנא שהאותיות של המילה ב'כ"ר' (בכתיב חסר) מרמזות שהבכור מקבל כפול. שכל אות במילה המנין שלה כפול מהאות שלפניה, ב' כפולה מ - א'. כ' כפולה מ - י'. ר' כפולה מ - ק'.

מוסר לאלול

המשיל המגיד מדובנא זצ"ל בעניין ההכנה לאלול לקראת ראש השנה, מעשה בחנווני שערך חשבון מדוקדק על כל הוצאתיו והכנסותיו ונתברר לו לצער הרב כי ההוצאה יתירה על ההכנסה ונראה שהוא עומד לפשוט את הרגל בקרוב מרוב החובות, בצר לו החליט ללכת אל גביר העיר ולבקש ממנו הלוואה גדולה של כמה אלפי דינר בתשלומים נוחים בכדי שיוכל להמשיך ולהחזיק את החנות, ואכן הלך לבית הגביר, אך בהגיעו אל הבית עצר אותו המשרת מלהיכנס באומרו שהגביר עסוק עתה מאוד ואי אפשר להפריע לו, על כן ישוב עוד כמה שעות, הסתובב האיש בחצר גינת ביתן הגביר כשכולו נסער חרד ודואג, לאחר כמה שעות שוב דפק על הדלת ושוב מנע אותו המשרת, וחזר האיש להסתובב בחצר אנה ואנה כשאינו מוצא מקום להניח את נפשו.

כשיצא הגביר לתפילת מנחה ניגש אליו החנווני וביקש הלוואה כשהוא מבטיח להעמיד לו ערבים הגונים, ומיד נתן לו העשיר ככל אשר ביקש, בהגיע העשיר לבית הכנסת פגע בו אחד ואמר לו, אה, אדוני העשיר, בדיוק חיפשתי אותך... הואל נא להלוות לי סכום הגון... השיב לו הגביר שאין ביכולתו עתה להעניק הלוואות, שאלו הלה, יאמר לי מר, מה ביני לבין החנווני שנתת לו במאור פנים, השיב לו הגביר, וכי דמיון יש ביניכם, הלה המתין לי שעות רבות וראיתיו מהלך סהרורי בחצר ביתי בלב נרעש ונפחד, וראיתי שאכן חייו אינם חיים וזקוק הוא להלוואה הגונה שתעמידנו על רגליו, אולם אתה לא באת אלי ולא המתנת עלי, אלא **'בדיוק'** ראית אותי וכבר הנך מבקש הלוואה...

כיוצא בדבר יש לך אדם המכין עצמו בכל חודש אלול לקראת ראש השנה, מרבה בתשובה ובתחנונים לזכות בדין, וממילא כשמגיעה השעה נכמרים עליו רחמי הקב"ה **'ובדין'** שירחמו עליו... אמנם יש אדם המעביר את כל החודש בלא כל הכנה ראויה, ובהגיע ראש השנה **'נזכר'** הוא לבקש רחמים כי בדיוק עכשיו נפגש עם **'המלך'**... ובאלו פנים יצפה פיו בתפילה ובתחנונים... באר האמונה לנה"צ ר' אלישכר בודרמן שליט"א

אלול – רק הסוטים לא מפחדים

היה פעם סוחר גדול עשיר שהיה נוהג להסתכן ולהבריח סחורות בלי לשלם את המכס בגבולות, יום אחד אשתו רצתה להתלוות אליו עם הילדים למסע ההברחה, הוא אמר לה **זה מפחיד** יש שוטרים בגבול ובודקים וזה יכול להיות מאוד מסוכן, אעפ"כ היא רצתה להצטרף אליו, לאחר מסע הפצרות הוא הסכים, נסע אתם ליום השוק, השקיע שם את כל כספו ברכישת סחורה יקרה וגם כספי הלוואות שחברים נתנו לו, הוא הכין את כל תכנית הבריחה - מסלולי הנסיעה לשעות הלילה, הוא אף בדק שאלו לילות תחילת החודש שהירח מכוסה, ווידא שאין חיילים רבים ליד הגבול... והנה הגיע הלילה המיוחל, הסוחר העמיס על העגלה את כל סחורתו היקרה, הסוחר אשתו וילדיו עלו על העגלה, אשתו מבחינה כי בעלה הסוחר יושב על הכסא - ושיניו נוקשות דא לדא, ידיו ורגליו רועדים, היא שואלת אותו מה אתה רועד, הרי יש עוד יותר מחמש שעות עד שנגיע ליער, מה הפחד שלך כאן? ובעלה השיב לה: **כי צד לא אפחד, אני עושה חשבון פשוט, אם אצליח במשימתי, איזה עושר ימלא את כיסי, ההון האישי שלי יהיה פי עשרה ממה שהשקעתי, ממחר - נחיה חיי עושר וכבוד, מה נפלא. אבל אם חס ושלום לקראת עלות השחר ניפגש חלילה בשוטרי הגבולות שיכריזו "עצור! הרם ידים!"** הסחורה תלך למשטרה, פרוטה לא נראה ממנה, ואת עצמי אפגוש בבית האסורים, בעלי חובות ירדפו אותנו... א"כ למה שלא ארעד, בעוד כחמש שעות אני על פתח עושר או על פי תהום ואיך לא ארעד?! אבל האשה והילדים מבחינתם מבסוטים הם מתלהבים מהטיול ביער... נסעו כברת דרך, הגיע חצות לילה, החלו כבר להיכנס ליער, לפתע רואה הסוחר שאשתו גם היא קצת רועדת, הוא שואל אותה: **"אשתי, אשתי, מדוע את רועדת?!"** והיא משיבה לו, **"שמע נא, בסך הכל אני גם בן אדם, ואנו מתקרבים לרגעים קשים ומסוכנים, אבל הילדים הם עדיין ממשיכים לצעוק טיול! טיול!..."** ממשכיכם לנסוע פנימה במעבי היער בין השבילים המוכנים מראש, והם שניהם רועדים מפחד, כשמגיעים למעברי הגבול ורואים מרחוק את השוטרים עם הרובים שלהם פה גם הילדים מתחילים לפחד... **אבל יש מישהו אחד שלאורך כל הנסיעה לא מפחד: הם הסוטים!!!** הם אינם מבינים כלום, הפחד השורר כל כך לא מדבר אליהם כלום, הסוס נשאר בעל חיים לפני הגבול, בתוך הגבול ולאחריה, הוא נשאר כמו קודם...

זהו המשל על יהודים בחודש אלול. יש יהודי שכבר בשבת מברכים כאשר מכריזים **"ראש חודש אלול"** הוא כבר מתחיל לרעוד... ויש סוג שני, שעד ראש השנה הוא חלש ביראת שמים. אבל כאשר בא ראש השנה הוא מתחיל לרעוד, כמו כשצועדים בשביל מסוכן כאשר משני צדדים תהום, רועדים, פוסעים עוברים אדם אחרי חברו - בפחד, כמו כן, בשעה שעוברים לפני המשפט, ביום המשפט הפחד שורר, אבל, **יש סוג שלישי, כאלו שדומים לסוטים... הם אינם מרגישים כלום!!!**

הקב"ה יושב בראש השנה על כיסא דין, אך המשפט לא מגיע בפתאומיות "כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף" - הנשר הזה הוא רחמן על בניו ואינו בא לקינו בפתע פתאום אלא מקשקש מאילן לאילן ומסוכה לחברתה כדי שיעורו בניו ויהא בהם כוח לקבלו. **כך הקב"ה דופק לנו כל חודש אלול בשופר, עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם.**